

Sławomir Pawlak

NOWE STANOWISKA SMUKWY KOSMATEJ *SCOLIA HIRTA* (SCHRANK, 1781) I SMUKWY BIAŁOPLAMEJ *SCOLIA SEXMACULATA* (MÜLLER, 1766) (HYMENOPTERA: SCOLIIDAE) W OKOLICACH WIERUSZOWA (WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE)

New records of *Scolia hirta* (Schrank, 1781) and *Scolia sexmaculata* (Müller, 1766) (Hymenoptera: Scoliidae) in the Wieruszów area (Łódź voivodeship)

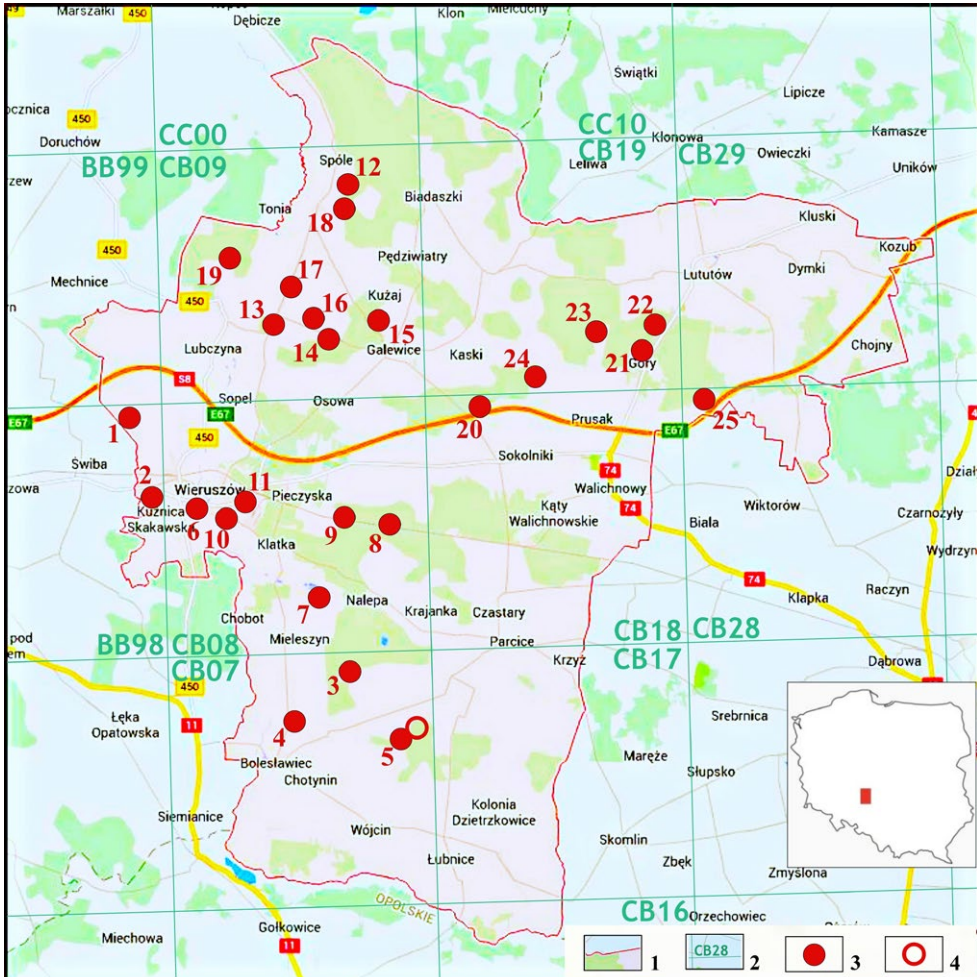
Rodzina Scoliidae obejmuje około 560 gatunków rozprzestrzenionych we wszystkich częściach świata, głównie w krajach tropikalnych, z czego w Europie stwierdzono 22 gatunki (Osten 2005, Fallahzadeh i Saghaei 2010, Mitroiu 2014 za Olszewskim i in. 2016). W Polsce stwierdzono dotychczas tylko dwa gatunki z tej rodziny, to jest smukwę kosmatą *Scolia hirta* Schrank, 1781 i smukwę białoplamą *Scolia sexmaculata* O. F. Müller, 1766 (Olszewski i in. 2016).

Smukwa kosmata to gatunek docierający po Paryż, Berlin i północną Polskę, a na wschodzie po Zabajkale, spotykany też w Kazachstanie i środkowej Azji. Ponadto występuje w Turcji, Iranie i Afryce Północnej. W Polsce uznany za gatunek zanikający, podawany z 20 stanowisk stwierdzonych do roku 1975 i zaledwie z 14 z lat 1976–2004 (Banaszak 2004). Z tego też względu został umieszczony w Polskiej czerwonej księdze zwierząt w kategorii VU (Banaszak 2004). Natomiast smukwa białopłama to gatunek o zasięgu palearktycznym, szeroko rozprzestrzeniony od południowo-zachodniej Europy po Azję Środkową, na północ sięga do Europy Środkowej. W przeszłości podawany jako gatunek pospolity na terenie Polski (Puławski 1963). Historyczne oraz coraz liczniejsze nowsze dane o występowaniu obu gatunków smukw do roku 2014 zostały zawarte w publikacji Olszewskiego i innych (2016). W następnych latach opublikowano kolejne dane o wykryciu nowych stanowisk, w tym zebrane w zestawienia regionalne (Biwo 2017, Smolis i in. 2017, Stolarz i Rzępała 2017, Sobieraj-Betlińska 2017, Bury 2018, Żyła 2018, Kilińska 2019, Smolis i in. 2019, Gwardjan 2020, Stolarz i in. 2021, Wendzonka i Żurawlew 2021, Wojtun i in. 2022, Kowalczyk i Olszewski 2025). Dotychczasowe obserwacje wskazują, iż oba gatunki smukw są w ekspansji, zwiększają liczebność i poszerzają swój zasięg, jednak nadal są rejonami kraju, z których brak jest danych o ich występowaniu. Ponadto smukwa białopłama okazała się gatunkiem rzadszym od smukwy kosmatej.

Pomimo odkrywania nowych stanowisk, dotychczas z terenu powiatu wieruszowskiego nie wykazywano występowania błonkówek z rodziny Scoliidae. Najbliższe granic powiatu wieruszowskiego stanowiska smukwy kosmatej podawane są z terenu Dolnego Śląska z okolic Sycowa i Stradomi Dolnej (XS88) (Smolis i in. 2019) położonych w odległości ok. 30 km. W podobnej odległości wykazywane są najbliższe stanowiska smukwy białopłamej znajdujące się na terenie Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej, gdzie na obszarze Załęczańskiego Parku Krajobrazowego zostały stwierdzone w okolicach miejscowości: Załęcze, Lisowice, Kamion, Toporów,

Przywóz-Pustkowie, Ogroble, Kolonia Lisowice i Załącze Wielkie-Piaski (CB36, 46 i 47) (Kowalczyk i Kurzac 2000, 2002 za Olszewskim i in. 2016).

W trakcie obserwacji przyrodniczych prowadzonych w latach 2020–2025 na terenie powiatu wieruszowskiego, położonego w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego, odkryto nowe, dotychczas nieznanne, stanowiska smukwy kosmatej i smukwy białopłamej. Według podziału fizycznogeograficznego obszar ten położony jest w południowej części makroregionu Nizina Południowowielkopolska, na pograniczu trzech mezoregionów: Kotliny Grabowskiej, Wysoczyzny Złoczewskiej i Wysoczyzny Wieruszowskiej (Macias i in. 2021). Dokonane obserwacje dokumentowano fotograficznie, a przynależność gatunkową oznaczono na podstawie klucza zawartego w publikacji Puławskiego (1963).

Ryc. 1. Rozmieszczenie stanowisk na terenie powiatu wieruszowskiego: 1 – granice powiatu wieruszowskiego, 2 – kwadraty UMT, 3 – stanowiska *Scolia hirta* (Schrank, 1781) (cyfry odpowiadają numerom stanowisk w tekście), 4 – stanowisko *S. sexmaculata* (Müller, 1766).

Fig. 1. Distribution of the sites in the Wieruszów district: 1 – border of the Wieruszów district, 2 – UTM squares, 3 – sites of *Scolia hirta* (Schrank, 1781) (the numbers correspond to the site numbers in the text), 4 – site of *S. sexmaculata* (Müller, 1766).

Poniżej zamieszczono charakterystykę poszczególnych stanowisk, podając kolejny numer stanowiska według tabeli 1, numer kwadratu UTM, najbliższą miejscowość, współrzędne geograficzne i krótki opis środowiska (ryc. 1).

1. BB98 – Teklinów, gm. Wieruszów, 51°19'24"N 18°6'49"E, nasłoneczniona murawa napiaskowa, granicząca z drągowiną sosnową i polami uprawnymi, położona na zachód od miejscowości.

2. BB98 – Wieruszów, gm. Wieruszów, 51°17'38"N 18°7'24"E, nasłoneczniony nieużytek znajdujący się pomiędzy fragmentami boru sosnowego.

3. CB07 – Koziołek, gm. Bolesławiec, 51°13'50"N 18°13'36"E, kompleks boru sosnowego z zrębami, duktem i śródleśną łąką.

4. CB07 – Piaski, gm. Bolesławiec, 51°12'46"N 18°12'2"E, przydomowy ogródek.

5. CB07 – Żdzary, gm. Bolesławiec, 51°12'46"N 18°16'09"E, wyrobisko kruszywa położone na skraju kompleksu borów sosnowych graniczącego z polami uprawnymi.

6. CB08 – Kuźnica Skakawska, gm. Wieruszów, 51°17'27"N 18°08'29"E, zarośla wzdłuż brzegu rzeki Niesób z płatem przegorzanu kulistego *Echinops sphaerocephalus*.

7. CB08 – Mieszynek, gm. Wieruszów, 51°15'33"N 18°12'32"E, rozległy nieużytek z płytami nawłoci kanadyjskiej *Solidago canadensis*, graniczący z polami uprawnymi.

8. CB08 – Stary Ochędzyn, gm. Sokolniki, 51°16'56"N 18°15'15"E, pas przeciwpożarowy biegnący wzdłuż torowiska trakcji kolejowej przecinającej kompleks boru sosnowego.

9. CB08 – Pieczyska, gm. Wieruszów, 51°17'02"N 18°14'00"E, pas przeciwpożarowy wzdłuż trakcji kolejowej przecinającej bór sosnowy.

10. CB08 – Wieruszów, gm. Wieruszów, 51°17'19"N 18°09'41"E, nasłoneczniony nieużytek w większości otoczony zadrzewieniami liściastymi położony na skraju doliny Proсны przy ul. Bolesławieckiej.

11. CB08 – Wieruszów, gm. Wieruszów, 51°17'31"N 18°09'48"E, przydomowy ogródek położony na terenie osiedla domków jednorodzinnych przy ul. Konopnickiej.

12. CB09 – Grądy, gm. Galewice, 51°24'15"N 18°13'50"E, nieużytek na skraju boru sosnowego.

13. CB09 – Kolonia, Osiek gm. Galewice, 51°21'55"N 18°13'15"E, nieużytek z rozległymi płytami nawłoci późnej *Solidago gigantea* na skraju boru sosnowego.

14. CB09 – Kolonia Osiek, gm. Galewice, 51°21'15"N 18°11'25"E, pobocze drogi relacji Osiek – Cieszęcin, wzdłuż której znajdują się nasłonecznione nieużytki na skraju boru sosnowego.

15. CB09 – Galewice, gm. Galewice, 51°21'19"N 18°14'51"E, przesuszone łąki i nieużytki otoczone borem sosnowym na terenie uroczyska „Psycka”.

16. CB09 – Osiek, gm. Galewice, 51°21'08"N 18°12'39"E, murawa napiaskowa znajdująca się na skraju boru sosnowego.

17. CB09 – Osiek, gm. Galewice, 51°21'38"N 18°11'41"E, ogródek przydomowy.

18. CB09 – Węglewice, gm. Galewice, 51°23'29"N 18°13'59"E, pobocze szerokiej piaszczystej drogi przecinającej fragmenty boru sosnowego i nieużytki.

19. CB09 – Wyszaków, gm. Wieruszów, 51°22'19"N 18°9'54"E, nasłoneczniony nieużytek położony pomiędzy fragmentami boru sosnowego na N od miejscowości.

20. CB18 – Tyble Małe, gm. Sokolniki, 51°19'17"N 18°18'10"E, pas ziołorośli pomiędzy skrajem boru sosnowego a pasem drogi ekspresowej S8.

21. CB19 – Siedliska, gm. Sokolniki, 51°20'43"N 18°24'14"E, nasłoneczniony skraj boru sosnowego graniczącego z nieużytkowanym pastwiskiem.

22. CB19 – Szustry, gm. Sokolniki, 51°21'20"N 18°24'48"E, rozległy zrąb boru sosnowego.

23. CB19 – Szustry, gm. Sokolniki, 51°21'14"N 18°22'13"E, zrąb boru sosnowego.

24. CB19 – Zdzierczyzna, gm. Sokolniki, 51°19'59"N 18°20'04"E, nasłoneczniony nieużytek pomiędzy wyrobiskiem a skrajem boru sosnowego.

25. CB28 – Wyglądacze, gm. Sokolniki, 51°19'28"N 18°25'50"E, nasłoneczniony nieużytek o charakterze ruderalnym położony na skraju wyrobiska graniczącego z borem sosnowym.

Tab. 1. Wykaz stanowisk *Scolia hirta* i *Scolia sexmaculata* wykrytych w latach 2020–2025 w okolicach Wieruszowa w województwie łódzkim.

Tab. 1. The list of *Scolia hirta* and *Scolia sexmaculata* sites in the Wieruszów area in Łódź voivodeship.

Nr stanowiska/ Site number	Kwadrat UTM/ UTM square	Gatunek/Species		Uwagi/ comments
		<i>Scoliahirta</i>	<i>Scoliasexmaculata</i>	
1	BB98	26 VIII 2025, 1 ex żerujący na/feeding on <i>S. gigantea</i>	-	
2	BB98	20 VIII 2025, 3 exx żerujące na/feeding on <i>S. gigantea</i>	-	
3	CB07	19 VIII 2021, 1 ex żerujący na/feeding on <i>E. sphaerocephalus</i> , 21 VIII 2021, 2 exx. żerujące na/feeding on <i>S. canadensis</i> , 25 VII 2022, 4 exx żerujące na kwiatach/feeding on flowers of <i>Cirsiumarvense</i> , 29 VIII 2022, 4 exx żerujące na/feeding on <i>S. canadensis</i>	-	
4	CB07	12 VII 2025, 1 ex oraz 13 VII 2025, 1♂ i 1♀ in copula, wszystkie na kwitnącym/all on flowers of <i>Allium</i> sp. (Z. Pokora)	-	Stwierdzono też/also observed <i>Sphex funerarius</i> .
5	CB07	10 VIII 2023, 1♀ przeszukująca zakamarki w podłożu, prawdopodobnie poszukująca gospodarza dla larw/inspecting nooks in the ground, probably looking for a host for the larvae	18 VII 2023, 1 ex żerujący na kwitnącym/feeding on flowering <i>Melilotus albus</i>	Obserwowano również/also observed <i>S. funerarius</i> .
6	CB08	3 VIII 2022, 1 ex i 4 VIII 2022, 2 ex, 12 VIII 2022, 3 exx., wszystkie żerowały na kwiatach/all feeding on flowers of <i>E. sphaerocephalus</i>	-	
7	CB08	4 VIII 2022, 1 ex, 10 VIII 2022, 2 exx, 19 VIII 2023, 2 exx., smukwy żerowały na kwiatach/feeding on flowers of <i>S. canadensis</i>	-	
8	CB08	15 IX 2021, 2 exx, 2 IX 2022, 4 exx	-	
9	CB08	1 IX 2022, 1♀ przeszukująca korytarze w podłożu, prawdopodobnie w poszukiwaniu gospodarza dla larw/ inspecting galleries in the ground, probably looking for a host for the larvae	-	
10	CB08	7 IX 2022, 1 ex żerujący na kwitnących/feeding on flowering <i>S. canadensis</i>	-	

11	CB08	1 ex na kwiatach/on flowers of <i>S. canadensis</i> , w okresie od 1 do 4 i 14 VII 2025, 1 ex, 5VII 2025, 1♂ i 1♀ in copula, 6 i 16 VII 2025, 2 exx, 17 VII 2025, 3 exx, w roku 2025 wszystkie osobniki obserwowano żerujące na kwitnących/in 2025 all exx observed on flowering <i>Eryngium planum</i>	-	Ponadto stwierdzono/also observed <i>Isodontia mexicana</i> i <i>S. funerarius</i> .
12	CB09	14 VIII 2022, 1 ex żerujący na/feeding on <i>S. canadensis</i>	-	
13	CB09	07.09.2025, 3 exx żerujące na kwiatach/feeding on flowers of <i>S. gigantea</i>	-	Stwierdzono również/also observed <i>S. funerarius</i> .
14	CB09	26 VII 2020, 1 ex martwy prawdopodobnie po kolizji z pojazdem/found dead, probably a roadkill	-	
15	CB09	22 VIII 2023, 2 exx żerujące na/feeding on <i>S. canadensis</i>	-	
16	CB09	22 VIII 2021, 1♀ wychodzący z korytarza podziemnego, prawdopodobnie poszukująca gospodarza dla larw/exiting an underground gallery, probably looking for a host for the larvae	-	
17	CB09	6 VII 2025, 3 exx, 13 VII 2025, 1 ex, wszystkie osobniki żerowały na kwiatach/all feeding on flowers of <i>E. planum</i>	-	Ponadto stwierdzono/also observed <i>S. funerarius</i> .
18	CB09	11 VII 2021, 2 exx żerujące na/feeding on <i>M. albus</i>	-	
19	CB09	19 VIII 2025, 2 exx żerujące na/feeding on <i>Mentha longifolia</i>	-	
20	CB18	17 VIII 2025, 1 ex na kwiatach/on flowers <i>S. canadensis</i>	-	
21	CB19	25 VIII 2021 i 6 IX 2022, po 3 exx żerujące na kwitnącej/3 exx each time feeding on a flowering <i>S. canadensis</i>	-	
22	CB19	2 IX 2021, 1 ex żerujący na kwiatach/feeding on flowers of <i>S. gigantea</i>	-	
23	CB19	5 VIII 2024, 1 ex żerujący na kwiatach/feeding on flowers of <i>S. canadensis</i>	-	
24	CB19	27 VII 2023, 1 ex żerujący na kwiatach/feeding on flowers of <i>S. gigantea</i>	-	Stwierdzono również/also observed <i>S. funerarius</i> .
25	CB28	29 VIII 2025, 1 ex żerujący na kwiatach/feeding on flowers of <i>S. gigantea</i>	-	

Badania prowadzone na terenie powiatu wieruszowskiego w latach 2020–2025 doprowadziły do wykrycia 25 stanowisk smukwy kosmatej położonych na terenie 7 pól UTM i 1 stanowiska smukwy białoplamej.

Smukwa kosmata w okolicach Wieruszowa w większości została wykryta w centralnej i północnej, bardziej lesistej, części powiatu, gdzie występowała w charakterystycznych środo-

Fot. 1. Tereny leśne – siedlisko występowania smukwy kosmatej *Scolia hirta*, Koziółek, 29 VIII 2022 (fot. S. Pawlak).

Photo 1. Forested areas – habitat of *Scolia hirta*, Koziółek, 29 August 2022 (photo by S. Pawlak).

Fot. 2. Smukwa kosmata *Scolia hirta*, Koziółek, 29 VIII 2022 (fot. S. Pawlak).

Photo 2. *Scolia hirta*, Koziółek, 29 August 2022 (photo by S. Pawlak).

Fot. 3. Śródleśne wyrobisko – siedlisko występowania smukwy białoplamej *Scolia sexmaculata*, Żdźary, 18 VII 2023 (fot. S. Pawlak).

Photo 3. Mid-forest aggregate quarry – habitat of *Scolia sexmaculata*, Żdźary, 18 July 2023 (photo by S. Pawlak).

wiskach kserotermicznych, takich jak: skraje kompleksów leśnych, zręby, dukty, pasy kolejowe, murawy napiaskowe, nieużytki i tereny powyrobiskowe, znajdujących się na terenie lub sąsiadujących z kompleksami borów sosnowych (fot. 1). W miejscach tych smukwy żerowały w większości na nawłociach: *S. gigantea* (fot. 2) i *S. canadensis*, ale również na *E. sphaerocephalus*, *C. arvensis*, *M. longifolia* i *M. albus*. Ponadto w czterech przypadkach osobniki tego gatunku zostały wykryte również na terenach zurbanizowanych, gdzie na trzech stanowiskach występowały na terenach przydomowych ogródków w m. Piaski (nr 4), Wieruszów (nr 11) i Osiek (nr 17), tu żerowały na *E. planum* oraz na *Allium* sp. i raz na *S. canadensis*, a ponadto na stanowisku w

Fot. 4. Smukwa białoplama *Scolia sexmaculata*, Żdźary, 18 VII 2023 (fot. S. Pawlak).

Photo 4. *Scolia sexmaculata*, Żdźary, 18 July 2023 (photo by S. Pawlak).

m. Kolonia Osiek (nr 14) na poboczu drogi znaleziono martwego osobnika. W miejscach występowania smukwy kosmatej wykryto dwa inne gatunki będące w ekspansji należące do rodziny nękowatych (Sphecidae), to jest wykryty na sześciu stanowiskach *S. funerarius* oraz występujący na jednym stanowisku *I. mexicana*.

Obserwacji smukwy białoplanej dokonano na terenie śródlęsnego, rozległego wyrobiska (fot. 3), gdzie wykryto osobnika żerującego na kwiatach nostrzyka białego (fot. 4). Na stanowisku tym *S. sexmaculata* współwystępowała ze *S. hirta*.

Zebrane dane o obserwacjach nadal rzadkich w niektórych rejonach gatunków smukw przyczyniają się do uzupełnienia wiedzy o ich występowaniu w kraju. W kolejnych latach należałoby kontynuować badania nad nowo wykrytymi populacjami na terenie powiatu wieruszowskiego, celem prześledzenia ich losu, szczególnie na tle zauważonej w ostatnim czasie ekspansji.

Podziękowanie

Składam serdeczne podziękowania za udostępnienie swoich danych Zbigniewowi Pokorze.

LITERATURA

- BANASZAK J. 2004. *Scolia hirta* Schrank, 1781 – Smukwa kosmata (Scoliidae, Hymenoptera, Insecta, Arthropoda). [W:] GŁOWACIŃSKI Z., NOWACKI J. (red.). Polska czerwona księga zwierząt – Bezkręgowce (Invertebrata). Instytut Ochrony Przyrody, Kraków PAN: 175-176.
- BANASZAK J., TWERD L. 2009. Historical and current records of *Scolia hirta* Schrank, 1781 (Hymenoptera: Scoliidae) in Poland. *Polskie Pismo Entomologiczne* 78, 1: 101-110.
- BIWO T. 2017. Występowanie błonkówek z rodzaju *Scolia* (Hymenoptera: Scoliidae) na Opolszczyźnie. *Fragmenta Naturae* 50: 1-5.
- FALLAHZADEH M., SAGHAEI N. 2010. A brief study on the Scoliidae (Insecta: Hymenoptera) in Iran. *Munis Entomology and Zoology* 5, 2: 792-795.
- GWARDJAN L. 2020. Nowe stanowiska smukwy białoplanej *Scolia sexmaculata* (O. F. Müller, 1766) (Hymenoptera: Scoliidae) na Wyżynie Małopolskiej. *Naturalia* 6: 141-143.
- KILIŃSKA B. 2019. Nowe stwierdzenie smukwy białoplanej na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej. *Przegląd Przyrodniczy* 30, 1: 90-92.
- KOWALCZYK J. K., KURZAC T. 2000. Ginące, zagrożone i rzadkie gatunki owadów w Załęczańskim Parku Krajobrazowym. *Chrońmy Przyrodę Ojczystą* 56, 5: 123-131.
- KOWALCZYK J. K., OLSZEWSKI P. 2025. Nowe dane o żądłówkach (Hymenoptera: Apocrita: Aculeata) z wybranych rodzin w Sulejowskim Parku Krajobrazowym (Środkowa Polska). *Przegląd Przyrodniczy* 34, 1: 51-56.
- MACIAS A., BRÓDKA S., KUBACKA M., MAJCHROWSKA A., PAPIŃSKA E., BADORA K., KOT R., ANDRZEJSKI L. 2021. Nizina Południow Wielkopolska (318.1-2). [W:] RICHLING A., SOLON J., MACIAS A., BALON J., BORZYSZKOWSKI J., KISTOWSKI M. (red.). Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań: 227-244.
- OLSZEWSKI P., WIŚNIEWSKI B., BOGUSCH P., PAWLIKOWSKI T., KRZYŻYŃSKI M. 2016. Distributional History and Present Status of the Species of the Family Scoliidae (Hymenoptera) in Poland and the Czech Republic. *Acta Zoologica Bulgarica* 68, 1: 43-54.
- OSTEN T. 2005. Checkliste der Dolchwespen der Welt (Insecta: Hymenoptera, Scoliidae). *Bericht der Naturforschenden Gesellschaft Augsburg* 62: 1-62.
- PUŁAWSKI W. 1963. Klucze do oznaczania owadów Polski XXIV. Błonkówki – Hymenoptera, Sapygidae, Scoliidae, Tiphidae, Methocidae, Myrmonidae, Mutilidae. PWN, Warszawa: 57-62.
- SMOLIS A., KADEJ M., ZAJĄC K., REGNER J., STAJSZCZYK M., SKIBA A. 2017. Smukwa kosmata *Scolia hirta* Schrank, 1781 (Hymenoptera: Scoliidae) w południowo-zachodniej Polsce. *Przyroda Sudetów* 20: 161-166.

- SMOLIS A., MICHOLAŁ P., SIKORA A., SIKORA M., REGNER J., STAJSZCZYK M., SZYMAŃSKI E. M., BADUROWICZ K., ORNAL P., GOŁĘBLAK A., WYKROTA R., ZAJĄC K., KADEJ M. 2019. Nowe stanowiska smukwy kosmatej *Scolia hirta* Schrank i smukwy białopłamej *Scolia sexmaculata* Müller (Hymenoptera: Scoliididae) w Polsce. *Przyroda Sudetów* 22: 107-118.
- SOBIERAJ-BETLIŃSKA A. 2017. Nowe stanowisko smukwy kosmatej *Scolia hirta* (Hymenoptera, Scoliididae) w Parku Krajobrazowym Nadgoplański Park Tysiąclecia (województwo kujawsko-pomorskie). *Chrońmy Przyrodę Ojczystą* 73, 4: 333-336.
- STOLARZ P., RZĘPAŁA M. 2017. Nowe stanowiska smukwy białopłamej *Scolia sexmaculata* Müller (Hymenoptera: Scoliididae) na Nizinie Mazowieckiej. *Fragmenta Nature* 50: 46-49.
- STOLARZ P., CHMIELEWSKI S., STEĆ J., KOCINIAK S. 2021. Nowe stwierdzenie smukwy białopłamej *Scolia sexmaculata* (Müller, 1766) i smukwy kosmatej *Scolia hirta* (Schrank, 1781) (Vespoidea: Scoliididae) w Środkowej Polsce. *Fragmenta Naturae* 54: 58-63.
- WENDZONKA J., ŻURAWLEW P. 2021. Smukwowate (Scoliididae), podwijkowate (Tiphidae), żronkowate (Mutillidae), wdzieraczkowate (Myrmosidae) i wysmugowate (Sapygidae) (Hymenoptera: Aculeata) powiatu pleszewskiego (Nizina Wielkopolsko-Kujawska). *Acta entomologica silesiana* 29; online 023: 1-5.
- WOJTUN A., KRASOŃ K., WIŚNIEWSKI B. 2022. Nowe dane o rozmieszczeniu smukwy kosmatej *Scolia hirta* (SCHRANK, 1781) i smukwy białopłamej *Scolia sexmaculata* (Müller, 1766) (Hymenoptera: Scoliididae) w Kotlinie Sandomierskiej. *Wiadomości Entomologiczne* 41, 1; online 4A: 26-31.
- ŻYŁA W. 2018. Nowe dane o występowaniu smukwy kosmatej *Scolia hirta* (Schrank, 1781) (Hymenoptera: Scoliididae) na Górnym Śląsku. *Acta entomologica silesiana* 26; online 039: 1.

Summary

The paper presents data collected between 2020 and 2025 on the new localities of *Scolia hirta* (Schrank, 1781) and *Scolia sexmaculata* (Müller, 1766) detected in the vicinity of Wieruszów in the Łódź Voivodeship. Twenty-five localities of *S. hirta* were recorded in 7 UTM fields: BB98, CB07, 08, 09, 18, 19, 28, and one locality of *S. sexmaculata* located in UTM field: CB07. *S. hirta* occurred mainly in characteristic xerothermic habitats associated with pine forest complexes such as: forest edges, clearcuts, paths, railway lines, sandy grasslands, wastelands and post-mining areas, as well as in three cases in urbanized areas. *S. sexmaculata*, on the other hand, was found in a large, mid-forest excavation.

Adres autora/ Author's address:

Sławomir Pawlak
ul. Konopnickiej 15, 98-400 Wieruszów
e-mail: slawieru@interia.pl